

Toon Coolen teelt na tomaat ook snijanthurium op geëxpandeerd gesteente

'Met perlite geef je nooit teveel water,

PERLITE

SUBSTRAAT

Toon Coolen: "Voor snijanthurium is een stabiel wortelmilieu erg belangrijk, omdat het gewas zes tot acht jaar mee moet. Je moet dus zuinig zijn op de wortels."

Na 24 jaar verruilde Toon Coolen uit Mierlo in 2005 de vertrouwde tomatenteelt voor een nieuw gewas. De voormalige teler van Action Pearl koos voor snijanthurium. Eén ding bleef bij het oude: het substraat. Coolen zweert bij perlite. Het luchtige, geëxpandeerde gesteente staat garant voor een uitstekende lucht/waterhuishouding. "Ik geef dagelijks water, maar de wortels staan ook in het najaar en de winter nooit te nat."

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

Toon Coolen was een gedreven tomatenteler, maar moest een belangrijke keuze maken: verkassen en uitbreiden of overschakelen op een gewas waarmee hij op ruim 2 ha wél uit de voeten kon. Toen hij met DLV diverse scenario's tegen het licht hield, leek het elders starten van een grotere tomatenkwekerij financieel het meest aantrekkelijk.

"Toch zat het me niet lekker", blikt hij terug. "Ik ben meer een man van groene vingers en nauw contact met mijn medewerkers dan een manager die een groot bedrijf meer op afstand leidt. Bovendien had de tomatenteelt na 24 jaar iets van zijn aantrekkingskracht verloren. Ik wilde iets nieuws proberen. Alstroemeria en snijanthurium spraken me het meeste aan."

Meeropbrengst met perlite

De Brabander nam de tijd en zette opnieuw tomaten. Na enkele maanden hakte hij de knoop door. Ruim voor het einde van de teelt liep hij mee in een studieclub voor snijanthurium en stak hij zijn licht op bij leveranciers van uitgangsmateriaal. "Ik wist dat Anthura wat proeven had staan met perlite", vertelt Coolen. "In dat substraat had ik de laatste vijf jaar naar volle tevredenheid tomaten geteeld. De proeven bij Anthura lieten geen meeropbrengst zien voor perlite, maar het gewas presteerde ook niet minder. Wetende dat er op steenwol werd gestuurd, moest er winst te behalen zijn."

Elke dag water

Op de vraag waar die winst ligt antwoordt de sierteler: "In najaar en winter blijft het onderin steenwolmatten vaak nat. Het gewas verdampt te weinig om de mat droog te trekken.

Dat is voor veel gewassen nadelig. Telers reageren daarop door minder frequent water te geven. Het gevolg is dat de EC in de mat geleidelijk oploopt en er in het voorjaar flink moet worden doorgespoeld. Perlite draineert beter, waardoor je elke dag zonder problemen water kunt geven en heel direct kunt sturen. Voor snijanthurium is een stabiel wortelmilieu erg belangrijk, omdat het gewas zes tot acht jaar mee moet. Je moet dus zuinig zijn op de wortels."

ook niet bij weinig verdamping'

Gevestigd product in vele teelten

Perlite is een vulkanisch gesteente, dat door stolling van lava in water ingesloten water bevat. Tijdens verhitting zet het water sterk uit en expandeert het gesteente, waarbij het zijn lichte, poreuze structuur verkrijgt. Het Nederlandse bedrijf Pull Rhenen ontwikkelde als eerste in Europa een expansieproces voor perlite.

In de tuinbouw wordt perlite sinds de jaren zestig van de vorige eeuw gebruikt als ingrediënt van potgrond-, zaai- en stekmengsels. Dat is nog steeds het belangrijkste toepassingsgebied. Sinds 1994 wordt het gebruikt als volwaardig substraat. Volgens Piet Mertens van Pull Rhenen BV heeft die toepassing zich geleidelijk verbreed. "Perlite leent zich voor alle denkbare substraatteelten," zegt hij, "maar het wordt vooral gebruikt in vruchtgroenten en snijbloemen met vlezig of houtige wortels." Gewassen zoals snijanthurium, cymbidium, snijhortensia en roos groeien er prima op."

De structuur en eigenschappen van perlite blijven ook bij meerjarig gebruik behouden. De groene aanslag aan de oppervlakte verraadt dat de toplaag niet snel uitdroogt."

Capillaire werking

De bloementeler stelt dat de structuur van perlite volledig behouden blijft. Alternatieve substraten zoals steenwol, oasis en kokos hebben volgens hem vaak te lijden van kwaliteitsverlies door vertering en ophoping van organisch materiaal. "Daar komt bij dat perlite niet alleen goed draineert, maar ook een uitstekende capillaire werking heeft. De bovenlaag droogt niet snel uit. Toch is het medium

Coolen: "We maken zelf boeketjes met anthurium en decoratiegroen. Dat loopt goed."

voldoende luchtig. Na een gietbeurt bevat dit substraat zo'n 40% vrij opneembaar water, wat voor anthurium ideaal is. In steenwol is dat zo'n 15% meer, maar dat extra water zit vooral onderin de mat. Prima voor vochtminnende gewassen, maar anthurium houdt van drogere voeten." De gewassen staan er inderdaad prima bij. Coolen begon de teelt in februari 2005. In de w-vormige teeltgoten met 30 liter perlite per m² zette hij 14 planten per m² kas. Door natuurlijke scheutvorming zijn dat er inmiddels 23 á 24 per m². Afhankelijk van het ras produceert het gewas in volle productie elk jaar 80 tot 100 stelen per m². "Dat is niet verkeerd, temeer omdat de kwaliteit uitstekend is", zegt de teler met goedkeurende blik.

Klokveilen en thuisverkoop

Op het Mierlose bedrijf staan vijf hoofd-rassen in de kleuren wit (Presence), rood (Callisto en Tropical), groen (Verrino) en bruin (Castano), aangevuld met een flink aantal rassen in kleinere oppervlakten. Als kersverse sierteler timmerde Coolen flink aan de weg om zijn product onder de aandacht te brengen. "Het eerste jaar ging ik twee keer per week naar Flora Holland in Honselersdijk om bij het veilen aanwezig te zijn en kopers te spreken. Dat was wel afzien, want ik moest om vier

uur in de auto zitten. Nu ze me kennen, doe ik het nog af en toe."

Vorig jaar verkocht de teler een deel via bemiddeling, dit jaar gaat alles voor de klok. "Ik zie weinig toegevoegde waarde in bemiddeling", licht hij toe. "We besteden veel aandacht aan het product, maar als je eens een cent meer vraagt schieten ze je lek. Veilen geeft bovendien minder rompslomp. Waar ik wel extra zorg aan besteed is de huisverkoop. We maken zelf boeketjes met anthurium en decoratiegroen en dat loopt erg goed. Het zijn producten die nergens anders verkrijgbaar zijn. Er wordt enthousiast op gereageerd en de medewerkers vinden het leuk om te doen."

Geen seconde spijt

Terugkijkend zegt Toon Coolen geen seconde spijt te hebben van zijn keuze voor snijanthurium op perlite. "Ik wilde een nieuwe uitdaging en die heb ik gekregen. De timing was goed. In het eerste jaar waren de prijzen erg slecht, nu het gewas vol in productie is zijn de prijzen beter. Alles wat we kunnen beheersen loopt naar wens. Flowpacken doe ik niet, omdat ik vanuit de handel te veel negatieve geluiden hoor. Veel buitenlandse afnemers willen liever bloemen op water. Ik zie het als een tussenstap naar een andere verpakkingsmethode. Daarmee ben ik wel een buitenbeentje, want alle telers die de laatste jaren snijanthurium zijn ingestapt hebben gekozen voor flow-pack."

De teler: "Wat de toekomst brengt weet ik niet. Uitbreiden kan ik niet en de automatisering staat in deze teelt nog in de kinderschoenen. Wellicht zit daar over vijf jaar muziek in."

Toon Coolen heeft zowel in tomaat als in snijanthurium goede ervaringen met perlite als substraat. Door de goede drainage en dito capillaire werking kan hij jaarrond dagelijks water geven, wat gunstig is voor een stabiel wortelmilieu. Voor meerjarige gewassen is dat een belangrijk pluspunt. Ook in andere gewassen, zoals aubergine, neemt de toepassing van dit substraat de laatste jaren toe.

SAMENVATTING